Nyolczadik évfolyam. 140. szám. Kolozsvár, szerda, junius 22. 1887.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belközéptucza 21. szám. (Postaépület) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK“ ELŐFIZETÉSI DIJA:
Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt. | Negyedévre . . . . 4 frt.
Félévre . . . . . 8 frt. | Egy hóra helyben . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ES TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33. szám.

HIRDETESI DIJAK
Egy ☐ czentimeternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri czikkek
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Kétszáz koporsó.

Az emberéletnek kevés a becse Magyarországon. A hatóságok épp oly indolensek az emberélet és a személybiztonság védelmezésében, mint az a kormány és törvényhozó testület, melyet Tisza Kálmán vezet a maga bölcseségével.

Magyarországon a marhák életbiztonsága — még az e téren is rosz és erélytelen védelmi rendszerek által is jobban van védelmezve, mint az emberek élete.

Igaz, hogy a felfedezett gyilkosok, tehát az emberi életet veszélyeztető gonosz elemek ellen a törvény megfelelő megtorlást biztosit, de arra vajmi kevéssé gondol Tisza Kálmán kormánya, hogy ő maga, vagy az általa igazgatott hatóságok az emberek életének tömeges veszélyeztetése ellen megfelelő védelmi eszközöket vehessék igénybe, vagy is, hogy a köteles őrködést teljesithessék.

Sok eset fordult elő már olyan, a melyben törvényszerüen igazolható, hogy az emberek életbiztonságának tömeges veszélyeztetése egyenesen a közhatóságok indolenciája következtében történt meg. A legujabb és borzalmasságában mélyen megrenditő az az iszonyu katasztrófa, a mely szombaton reggel Paks közelében a Dunán történt.

A legujabb adatok szerint a paksi katasztrófának majdnem kétszáz ember esett áldozatul.

Gróf Széchenyi István a fajszaporodás szempontjából felállitotta azt az elvet, hogy Magyarországon még az apagyilkos életének is megkellene kegyelmezni.

És mi történik? Az, hogy a közhatóságok bünös könnyelmüségének százak esnek áldozatul.

Igaz, hogy a kire a bün rábizonyul olykor elveszi a büntetését, de ki és mi által nyujt kárpótlást 200 ember életéért azoknak a szerencsétleneknek, akik most Paks városában szerte bolyongnak, s jajkiáltásaikkal megrázkodtatják a levegőt.

Avagy azt gondolják a hatalom urai és az emberek életbiztonságának védelmezésére hivatott hatósági közegek, hogy mindaz ami Pakson történt egyenesen a gondviselés terhére irandó, s élő lényeket ama borzasztó katasztrófáért semmiféle felelősség nem terhel?

Elégségesnek tartják-é azt, ha a vérlázitó szerencsétlenség okozójául biróság elé állitanak majd egy, vagy több bünbakot, s azok fejére ráolvassák a törvény rendelkezéseit?

Meg lesz-e gyógyitva ezáltal ezer embernek sajgó sebe? Pótolva lesz-e valamely formában ezer embernek mérhetetlen vesztesége?

El tudják-e felejtetni azokkal a szerencsétlenekkel ez iszonyu katasztrófa mérhetetlen fájdalmait?

Lesz-e gondoskodva az árvákról, a gyermeköket vesztett szülőkről, a rokonok és felebarátokról?

Egy-két bünbaknak esetleges eltéltetése ez óriási veszteségekkel szemben nem jöhet számitásba. Ezzel a bünös mulasztás nem lesz jóvá téve, a kár nem lesz megtéritve, a fájdalom nem lesz elenyésztetve.

Sok eset volt már olyan ebben a szerencsétlen országban, a melyből a kormány kivonhatta volna azt a tanuságot, hogy az emberek életbiztonsága felett jobban kellene őrködnie a közhatóságoknak. Az esetekből azonban ezt a tanulságot még eddig nem vonták le. Egyik szerencsétlenség követte a másikat a nélkül, hogy a bölcs kormányzó erélyes cselekvésre határozta volna magát.

Az alföldön a kormány közegeinek bünös könnyelmüsége következtében ezrek vagyona pusztult el. Most Pakson ugyancsak a közhatóságok bünös indolenciája kétszáz ember életének ásta meg a sirját.

Ki a bünös? Nem mondjuk, hogy Tisza Kálmán, de azt igen is állitjuk, hogy az általa teremtett administráczió, az általa alkotott magyar közigazgatás felelős a paksi szerencsétlenségért.

Ilyen katastrófák csak az olyan czudar administráczió mellett fordulhatnak elő, a minőt Tisza Kálmán politikai rendszere erőszakolt rá Magyarország népeire.

A paksi szerencsétleneket, mint irják, egy olyan kompon szállitották át a háborgó Dunán, a melyet már rég ki kellett volna vonni a használat alól. Hát a közigazgatási közegek közül megvizsgálta-e valaki azt a rozzant járművet és volt e valaki ott az elinduláskor közülök, hogy a borzasztó szerencsétlenségnek elejét vegye?

Nem. Hiszen csak emberéletről volt szó. E felett pedig a magyar közigazgatás nem örködik. A magyar közigazgatás jól rosszul védi a marhák életét. Ugyan ki törődnék emberek életével? Ugy vélik: mindenkinek becses az élete — ügyeljen ő maga reá.

Hát aztán a tisztelt közigazgatási közegek hatáskörébe nem inkább tartozik az emberek, mint az állatok életbiztonságának megvédelmezése?

Hát akkor mire való az administráczió, ha elutasitja magától azt a feladatot, hogy emberek élete felett is örködjék?

Avagy megalkuszik azzal a gondolattal, hogy az nincs kifejezetten az ügykörébe utalva?

Hát tényleg lelketlen gépezet a közigazgatás, a mely csak azt a feladatot örölje le, a mely kifejezetten az ügykörébe utaltatott?

Ez a katasztrófa Isten és emberek előtt szőrnyü bizonyiték a magyar közigazgatás élhetetlensége és elmaradottsága mellett. Ezért a szerencsétlenségért kizárólag a közigazgatási közegek vádolhatók. És vádolható másodsorban Tisza Kálmán, a ki ilyen közigazgatást teremtett.

Az a hullámsir, melybe 200 ember temetkezett, örök szégyene lesz ennek a korszaknak, melyről azt hirdetik, hogy a tatárjárás óta a fejlődésnek és tökéletesedésnek legsajátabb mozzanatait láttatja.

A Paks városában kitett kétszáz koporsó olyan dokumentuma a Tisza által teremtett magyar közigazgatás szánandó rendszerének, a mely örök időkre hirdetni fogja, hogy létezett a 19-ik században egy magyar államférfiu, a ki az ő hibás cselekedetei és gonosz alkotásaival érezhetőbb veszteségeket és károkat okozott nemzetének, mint azok a vad hordák, melyek a tatárjárás idejében veszélyeztették a vagyon és életbiztonságot.

A következő nemzedékek tanulják meg a paksi esetből, hogy az emberek élete, személyi és vagyonbiztonsága felett jobban kell örködnie a közigazgatásnak, mint a hogy e feladatot a Tisza Kálmán közigazgatási tudománya megoldotta.

Mi azt a kétszáz szerencsétlent, kiket a Duna hulláma eltemetett, ugy gyászoljuk, mint a magyar közigazgatás áldozatait.

— n.

Politikai hirek.

A kézdi kerület egyike volt a legerősebb ellenzéki kerületeknek. Elbukásáról az alábbi jellemzetes levelet vesszük:

„Az ellenzék kijátszása.“

Kézdi kerületbeli volt országgyülési képviselő Lázár Mihály ur május 27-én kelt nyilatkozatokat küldött szét, melyben megczáfolja azon hirt, hogy a közeledő választáskor nem lépne föl jelöltül, igérvén, hogy a napokban választóit felkeresi munkálkodásáról számot ad, s jövendő politikai magatartásáról tájékozást nyujt. Ily nyilatkozat után mi, kik az ellenzéki állást foglaló jelöltünknek 20 év óta tántorithatatlan hivei voltunk, örömmel vártuk a pillanatot, melyben mint annyiszor, ugy most is, biztos megválasztatásán örvendezzünk.

De fájdalom! minden várakozásunk daczára se választóit fel nem kereste, se munkálkodásáról számot nem adott, se — mig az ellenpárt hivei megmozgattak fűtfát, — megválasztását illetőleg egy lépést nem tett. Jelölközött ugyan a választás napján csupán formálitásból, de már az első perczekben visszalépett s azoknak, kikre minden körülmények között számithatott szomoruan kellett meggyőződniök, hogy alkotmányunk fennállása óta többnyire ellenzéki képviselőt választott kerületünk ellenjelölt hiányában kormánypárti képviselőt választott. Igy játszott ki Lázár Mihály ur akkor, midőn sem semmi lépést nem tett, sem vissza nem lépett, hogy annak idejen jelöltről gondoskodhattunk volna. Igy dobott el minket s igy járult hozzá pártunk gyengitéséhez.

Megérdemelte-é bizalmunkat?*)

K. L.

Uralkodók találkozása. Illetékes forrásból megerősitik azon hirt, hogy az orosz czár, a német császár és az osztrák magyar uralkodó a nyáron találkozni fognak Gasteinban. A találkozás napja még nincs meghatározva. Az attól függ, hogy Vilmos császár felépül e annyira betegségéből, hogy elvitetheti magát Gasteinba.

*) E levél világot vet arra az általánosan elterjedt hirre, hogy Lázár Mihály urnak titkos pactuma volt a kormánypárttal. Ugyanezt beszélik a kovásznai kerületben Kovács Károly urról. Ha kombinácziókba veszszük a tényeket, főleg pedig azon körülményt, hogy Lázár M. ur állhatatosan ragaszkodott a kézdi kerülethez, holott egy függetlenségi jelöltnek ott több chancea lett volna, csak megerősödtünk feltevésünkben. Szerk.

Választási naptár.

Junius 22. szerdán: Szabadka, Fiume, Kecskemét, Czegléd, Abrudbánya, Halas városok. Békés megye.

Junius 23. csütörtökön: B.-Csaba város.

Junius 24. pénteken: Hajduböszörmény város.

Junius 26. vasárnap: M.-vásárhely város.

Pártélet.

Kézdi-vásárhelyt folyó hó 20-án ment végbe a választás. A függetlenségi párt részéről jelölt nem lévén, a kormánypárt jelöltjei: Molnár Józsiás és Benkő Sándor városkapitány küzdöttek meg egymással, s az eredmény — mint nekünk irják — az lőn, hogy Benkő Sándor lett a győztes. A függetlenségi párt egy része nem szavazott, a másik rész atyafiság, sógorság, komaság jussán, meg a nagy pressió, vesztegetés folytán — Benkő Sándorra szavazott. Egy — kettő kivételével az egész tanács, az irnokok, dijnokok, végrehajtók, városszolgák s minden rendü és rangu személy, a ki csak a város kenyerét eszi, a választás előtti héten s a választás napján mozgositva volt, a Benkő — család s az atyafiság kutyástól — macskástól együtt iszonyuan drukkolt, hogy a familia nagyreményü sarja valamiképen „áláshoz“ jusson, s igy aztán sikerült is valahogyan kiizzadniok a dolgot. Közel százötvenre tehető a száma azoknak, a kik nem szavaztak, mert függetlenségi jelölt nem volt. Ha lett volna pártunknak jelöltje, biztos lett volna a győzelem. Este a város szolgák részére nagy trakta volt, az ujdonsült honatya pedig nagyot ivott „az hazáért.“

Háromszékmegye megérte azt a dicső állapotot, hogy valamennyi kerületét mamelukok képviselik; most már kiváncsiak vagyunk, hogy mit tesz értünk a kormány; mert eddig eretnekek voltunk. A mi pedig Kézdi-Vásárhely városát illeti, csak gratulálunk választásához, mert a megválasztottban nagy államférfit küld az országházába.

Választási „küzdelmek.“

A szabadkai választás.

Szabadkáról sürgönyzik: Hétfőn délután Horváth Mór pártja véres összeütközést provokált.

Dr. Mukits kormánypárti jelölt békés rendben elvonulé pártját minden ok nélkül gunyszavakkal, majd kődobálásokkal illetvén, a szomszéd udvarokban előre elkészitett vasvillakkal és horgokkal támadták meg. A Mukicspártiak felizgatva a vad támadás által botokkal keltek védelmükre és szétverték az ittas csőcseléket. Minthogy 20—30 sebesülés történt, félő, hogy kellő intézkedések megtétele nélkül az elkeseredett pártszenvedély ujabb áldozatokat követel.

Egy másik sürgöny a következőket jelenti: Este és éjjel a két kormánypárt közt véres verekedés folyt le, Horváth emberei két izben támadták meg Mukicsot és embereit, lövések is voltak. Mamusicsok a rendőrség mellőzésével intézkedtek. A mérsékelt ellenzékkel szemben az Antinovics-Mamusics szövetkezet azzal izgatja a bunyeváczokat, hogy ha Ivánka bukik, a magyarság téglával veri ki bunyeváczainkat. A polgármester a hivatalnokokat Ivánkára szavazni kényszeriti. A főispán nevének felhasználásával a választás napjára leplezetlenül fenyegetik az ellenzékieket.

*

Nánási dolgok.

Debreczenből sürgönyzik: Nánáson izgatott választástól félnek. A kerülethez tartozó Hadházon az antiszemita pártiak a rendőrkapitány ablakait éjjel beverték. Hadházról, Dorogról a kormánypárti György Endre hiveit reggel külön vonatok szállitják Nánásra, hol nánásiak a városon belül, községbeliek a városon kivül szavaznak.

*

A „költő“ városában.

Kassán a hétfői választás eredményének kihirdetése után a tömeg kihágásai sajnos dimenziókat öltöttek. Kiabálva, kurjongatva vonultak végig az utczákon. Sásd főkapitány abban a reményben, hogy a zavargókat széteszlathatja, a Józsefvárosban tüzet jeleztetvén, alármirozta a várost. De a szándékolt eredménynek épp ellenkezője következett be. A tömeg megerősödve tért vissza. Már a katonaságot akarták kirendelni, mikor Deil csillapitó szavaival szétoszlásra birta a tömeget. Egy részük azonban éjjeli 11 órakor még garázdálkodott az utczákon s mindenfelé beverdeste az ablakokat. Katonaság kergette őket szét az utczákból.

Az uj emberek.*)

A népszerüség még az asszonynál is sokkal szeszélyesebb. Ma fölemel valakit magasra, holnap levet. Félig elhangzott neveket éleszt föl olykor, máskor meg a legjobb hangzásu neveket örök homályba ejti.

A szabad államokban ugyanis az eszmék áramlása, sokszor a pillanatnyi fordulat dönt, hogy kinek a személye kerüljön fölül. Maga az irány, elv, hangulat vagy közszenvedély lehet ugyan hibás, sőt káros is az állam életére; de az már társadalmi törvény, hogy mindig a legtehetségesebb, jellemileg legépebb és cselekvésre legképesebb egyéneket tolja előtérbe. A népszellem organikus ereje ez, mely ott, a hol nem akadályozzák, jobban kiismeri és fölemeli a maga első embereit, mint a hogy bármely ép itélettel biró uralkodó vagy államférfiu tehetné. Föltéve mindig, hogy az eszmék áradása sem hatósági nyomással, sem klikkek manövereivel, sem pedig pénzzel vagy közönséges erőszakkal akadályozva, vagy háboritva nincsen.

Nem tehetünk róla, de a képviseleti rendszer és a szabadon fejlődő népakarat ezen előnyeit nem igen birjuk föltalálni a most folyó választásoknál. Nem találjuk föl különösen akkor, ha szemügyre veszszük az uj neveket és az uj embereket, a kik a népszerüség révén most a parlamentbe fognak kerülni.

Hogy az öregek közül sokan „elhasaltak“, az magában véve nem nagy baj. Sőt bizonyos tekintetben kivánatos is volt. A felfrissülés, megifjodás már régen ráfért volna a magyar képviselőházra, a hol bizony az utóbbi időben nagyon fülledt volt a levegő.

Igen, de az a kérdés, hogy kiket kapunk a régi, kipróbált s legalább routinirozott emberek helyett? Megifjodást, szabadabb szellemet, erőteljesebb kharaktereket és épebb meggyőződéseket hoznak-e be ezen ujdonsült emberek, vagy pedig valami mást, a mi még rosszabb az előbbinél?

S erre már ma is kedvezőtlen a válasz.

Lapunk husvéti czikkében erőteljes utalás volt arra, hogy a magyar parlamentarizmusnak regeneráczióra van szüksége. A haza legjobbjainak az értelem, a birtok, a vagyon és jellem kitünőségeinek kell vala bejutni a parlamentbe, hogy az előttünk álló nagyfontosságu állami feladatok helyesen és az ország érdekeinek megfelelőleg oldassanak meg. Mindenekfölött szükség volna pedig arra, hogy a képviselőket ne a hatósági hatalom, a klikk, az osztály, hivatáskör vagy másféle partikuláris erő adja, hanem maga a nemzeti eszme.

E kivánság nagyon sok helyütt nem teljesedett. Az uj emberek azonfelül kevés, sok helyütt semmi jogczimmel nem birnak a közpályára.

Számos egészen ismeretlen, soha nem hallott nevekkel találkozunk. Apró, jelentéktelen emberecskék, ambiczioszus Streberek, kapaszkodók, itt-ott hivatalkereső vagy épen kalandra kimenő emberek. Honnan jöttek ezek? Mit akarnak? Mi a jogczimük és mi a czéljuk?

Ellenben kibukott számos erőteljes, itt-ott hatalmas tehetség. Nagyhirü és jelentékeny emberek estek áldozatul sok helyütt a lokális portentumok becsvágyának.

Végül közéletünknek egész regiói hiányzanak. Maga az igazi, vagyonos, derék és szabad gondolkodásu birtokosság, a valóban tiszteletre méltó u. n. gentry is kevés képviselőt adott. Ellenben a deposszedált, könnyelmübb, és kevésbbé munkaszerető rész veszettül sietett föllépni és megválasztódni.

A tudományos élet emberei is csak egy-két példányban ha bejutnak. Az irodalom és publicistika pedig, ezen első sorban hivatott osztály is nagy verességet szenvedett. A régiek közül is többen kiestek s az ujak közül is egy-két ember jön be, az is a szépirodalomból.

Az ipar és kereskedés kitűnőségeiről ne is legyen szó. A józan számitás ezen kiváló emberei különben sem törték magukat nagyon, hogy veritékkel szerzett pénzükkel megtömjék a kortesek zsebeit.

Már most, aki kapaszkodó, ambiciózus nagy hivatal után szagláló ember jut be, az mind sietni fog érdekeit realizálni, és egyénileg minél jobban kihasználni e drága tőkebefektetést. Azt pedig a dolog természete hozza magával, hogy ezen emberek a kormány pártjába iparkodnak, ahol az álmaikat képező husos fazekakat legközelebb érik.

*) E czikket egy kormánypárti lapból vesszük át, mint a mely érdekesen jellemzi ugy a politikai közállapotokat, valamint a kormánynak azon törekvését is, hogy az uj országgyülés tagjaiul legtöbb helyen a legjelentéktelenebb embereket választotta meg, mint akikről feltételezhető, hogy engedelmes követői lesznek a kormány politikájának, s a pártfegyelemnek nem sok baja lesz velük. Hogy az ily elemek mikép fogják teljesiteni képviselői feladataikat, arra ez a czikk igen jól megfelel.

A kormánypárt fegyvere.

Sepsiszentgyörgyön, a Jókai-nyomdarészvénytársulat könyvnyomdájában az alább következő kiáltvány jelent meg:

Választópolgárok!

Meg van gyalázva a székely becsület!

Meggyalázta Ugron Gábor.

Egy sepsi-szentgyörgyi járásbirósági hivatalnok megkeresésére ide hozzánk ajánlotta ellenzéki jelöltnek Milassin Vilmost.

Tudjátok-e választópolgárok, ki ez a Milassin Vilmos.

Egy megvetett uzsorás Budapestről. Egy közönséges gonosztévő, a ki ügyvédi állásától itéletileg föl lett mentve embernyuzó zsarolásaiért; a ki azután beállott zugirónak s külföldi selejtes ponyvaregények kiadásával kezdte meg arczátlan szédelgéseit. Ismeri az egész főváros.

Ez a Milassin Vilmos tetemes vagyonát szegény iparosok, nyomorult családapák, megszorult hivatalnokok utolsó garasaiból rakta össze. A kikre reálesett mint a vadállat s alkalmas időben földönfutókká tette őket. Hay Bernáth még inasa sem lehetne Millassinak. Eme szönyeteg pénzszopóhoz képest a sirok hulláin rágódó hiéna csak szelid bárány: ez az emberi vadállat eleven hustól hizott meg. Az öngyilkosokat, kiket Milassin Vilmos vérszivó uzsorája halálba kergetett, kolduló özvegyek és éhező árvák siratják ma is.

Nem borzadtok-e vissza, székely választópolgárok, mikor ennek a gonosztévőnek a nevét halljátok!

A fővárosban Millassin Vilmos nevét kiejteni tisztességes emberek között egyértelmü a megbecstelenitéssel. Az irói kör kigolyózta, kidobta öt kebeléből: tudja egész Budapest. S most ide jön a székelyek közé mandatumot keresni.

A székelyek, a becsületes székelyek közé.

Belopózott, mint a tolvaj, két nappal a választás előtt, hogy meglopja a székelyek becsületét. Hogy elrabolja pénzen a székelyek drága hirnevét. Azt hiszi, a pénznek nincs szaga; hogy a székely választó nem nézi a Milassin bankója szennyét. Annak a bankónak, melyen öngyilkosok vére száradt, mely még most is nedves saját koldusbotra juttatott s hütlenül eltaszitott öreg felesége forró könnyeitől . . .

Ilyen pénzzel jött választókat rabolni Milassin Vilmos.

Székelyek! Dobjátok szeme közé a piszkos bankóit! Minden korty ital, minden falat kenyér, a mit

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ezen szennyes pénzen vásároltok, meg van átkozva: ne nyuljatok hozzá; méreg az: égetni fogja testeteket és lelketeket . . .

Forduljatok el ettől az embertől, ha elétekbe kerül, utálattal. Nem méltó ez a szörnyeteg, hogy székely ösök vérével szerzett drága földünket tapossa.

Hát Ugron Gábor!

Mit vétett a Székelyföld Ugron Gábornak, hogy ilyen emberrel gyalázza meg most a székelyeket? Mit vétett a magyar parlament Ugronnak, hogy ilyen emberrel piszkolja be a képviselői állás méltóságát? Hogy merte Ugron Gábor ezt a megvetett szörnyeteget a székelyeknek ajánlani! Az a söpredék, mely Ugront eme gyalázatos merényletre felhivta, megérdemelt ilyen szégyenletes tromfot; de a székely nép ezt az arczpirító gunyt visszautasitja Ugrontól.

Meg van gyalázva a székely becsület.
Meggyalázta Ugron Gábor.

*

Tizenöt éve, hogy Ugron Gábor a közpályán él. Tehetségét, tanultságát, szorgalmát és tevékenységét soha senki sem vonta kétségbe. A társadalom minden lépcsőjén neve és tekintélye van. A főurak gavallért, a szegények védelmezőt látnak benne. A parlamentben előkelő helyet s az országban politikai nevet szerzett magának, Korabeli hétköznapi emberek, kik semmi tekintetben nem mérközhetnek vele, nagy és fényes állásokhoz jutottak — s ha ő inkább ragaszkodott volna saját személyéhez, mint elveihez: most nem szidná a szabadelvü sajtó, hanem földig görnyedezne előtte.

Végezte magán ügyeit mint családapa, mint földmivelő, mint gyáros. Végezte hazája ügyeit derekasan, mint képviselő. Előmozditotta a Székelyföld érdekeit mint székely, alapitván takarékpénztárt, mikor javában virágzott az uzsora, megalkotván a székelyegyletet és megteremti a székely-vasutat.

Tizenötévi elvhüségnek, becsületes törekvésnek, szorgalmas munkának — mely idő alatt legalább tizenötször nézett a rászegzett pisztoly torkába — ime most találja meg jutalmát. A kormánypárt háromszéki hivei azt mondják róla, hogy meggyalázta a székely becsületet.

Miért? Mert mint állitják, S.-Szentgyörgyre küldte képviselőjelöltnek Milassin Vilmos urat.

Nem ismerjük Milassin urat, de épen mivel nem ismerjük, épen azért merjük állitani, hogy az imént közölt feliratban rágalmazva van. Mert ha Milassin ur az volna, a kit az idézett irat fest akkor bizonyára tudnánk róla, a miként tudunk Hay Bernátról és más czégéres gazemberekről.

Ám nem ismerjük a Neuman, Jelinek, Ulman, Benedek, Emich, Boncza, Pap Sámuel urak magán életét sem. Lehetnek becsületes emberek — söt mivel nem ismerjük, kötelességünk róluk ezt a föltevést elfogadni. Tény, hogy pénzzel jöttek ide mandatumért s tény hogy a kormánypárt helyezte el őket. A hol csak lehetett, küzdöttünk ellenük. De azt a fegyvert, a mit a Beksich érdekében a kormánypárt S.-Szentgyörgyön forgat, nem használtuk sehol és senki ellen, mert még harczközben is szeretjük megóvni lelkünk és kezünk tisztaságát.

Uj képviselők.

Függetlenségi pártiak:

Almásy Sándor, Anyos Tivadar
Boda Vilmos, Bornemissza István.
Csávolszki Lajos, Czirer Ákos.

Eötvös Károly.

Farkas Balázs, Fornszel Sándor.

Gosztonyi Sándor, Győry Elek, Gulácsy Gyula, Győrffy Gyula.

Haviár Dániel, Helfy Ignácz (2 kerületben.) Hevessy Benedek, Holló Lajos.

Irányi Dániel, Isaak Dezső, Illyés Bálint.

Jeszenszky Ferencz, Jeszenszky Sándor b., Justh Gyula.

Károlyi Gábor gr., Kiss Albert. Komjáthy Béla, Konkoly József, Kossa Dezső, Kürthy Sándor.

Lipthay Károly, Lits Gyula, Lukács Gyula.

Madarász József, Madarász Jenő, Majthényi Ádám, Majthényi István, Matkovich Tivadar, Meszlényi Lajos, Mikecz János, Molnár József, Mudrony Soma.

Nagy Ferencz.

Olay Lajos, Orbán Balázs b.

Papszász Károly, Pázmándy Dénes, Petrick Ferencz, Reviczky Károly.

Simonfay János.

Szabó László, Szalay Imre. Szecsődy Kálmán, Szederkényi Nándor.

Thaly Kálmán, Törs Kálmán, Tóth Antal, Tóth Ernő.

Ugron Ákos, Ugron Gábor, Unger Alajos, Uray Imre.

Vécsey Endre, Vidliczkay József.

Zboray Béla.

Mérsékelt ellenzékiek.

Ábrányi Kornél, Apponyi Albert gr.

Balogh Géza, Beöthy Ákos, Bernáth Dezső, Berger Ignácz, Bolgár Ferencz Bujanovits Sándor.

Dessewffy Aurél gr.

Fenyvessy Ferencz.

Gaál Jenő, Grünwald Béla, Gullner Gyula.

Hodossi Imre, Hollaki Imre, Horánszky Nándor, Horváth Lajos.

Ivánka László, Ivády Béla.

Jakabffy István.

Károlyi László gr., Károlyi Sándor gr., Királyi Pál, Kovách Albert.

Lázár Jenő gr. Lázár Árpád, Lesskó István Lindner György.

Melczer Géza, Mihályi Péter.

Nagy István.

Potoczky Dezső.

Szentiványi Árpád, Szentiványi Kálmán.

Tolnay Gábor, Somcsányi László.

Veszter Imre.

Wenckheim Frigyes gr., Wittmann János.

Pártonkivüliek.

Detrich Péter.
Fröblich Gusztáv.
Horváth Boldizsár.
Károlyi István gr.
Meltzl Oszkár.
Perczel Miklós.
Sennyey István báró, Sponer Andor, Széll Kálmán.

Nemzetiségiek.

Doda Traján, Dörr Soma.
Gull József.
Imrich János.
Kaiser János, Kensztner Henrik.
Schuszter József, Steinacker Ödön.
Zay Adolf.

Antiszemiták.

Istóczy Győző.
Komlóssy Ferencz, Kudlich János.
Svastics Gyula.
Szabó Lajos, Szalay Károly.
Szendrey Gerzson.
Vadnay Andor (két kerületben).

Kormánypártiak:

Almásy Géza, Amon Ede, Ambrózy Béla b., Audaházy László, Andrássy Gyula gr., Andrássy Manó gr., ifj. Andrássy Tivadar gr., Apáthy István, Arany László, Asbóth János.

Baich Milos b., Bánffy Béla gr., Bárczay Ödön, Bárczay Gyula, Beksics Gusztáv, Baranyi Ödön, Baross Gábor (két kerületben), Barthodeiszky Imre, Bausznern Guido, Benedek Elek, Benkő Sándor, Beöthy Algernon, Beles János, Berzeviczy Albert, Beveredi Victor, Bethlen Ödön gr., Boér Antal, Bohus László, Boros Bálint, Boross Béni, Bokros Elek, Bornemissza Ádám, Bornemisza Károly br., Bossányi László, Busbach Péter.

Chorin Ferencz, Csáky László gróf, Csávossy Béla.

Dániel Ernő. Dániel Gábor, Dániel Márton, Darányi Ignácz, Darvas Ferencz, Dárdai Sándor, Degen Gusztáv, Degenfeld Lajos gr., Dimitrievics Milos, Domahidy István.

Eintner Sándor, Éles Henrik, Emich Gusztáv, Erczei Géza, Eszterházy Kálmán gr.

Fabiny Teofil Falk Miksa, Falck Károly, Fáy László, Fejérváry Géza b., Fernbach Antal, Feszt Lajos. Feszty Adolf, Firczák Gyula, Fluger Károly, Földváry Elemér, Földváry Gábor, Földvári Miklós.

Gaal Jenő, Gajáry Ödön, Gergelyi Tivadar, Görgey Béla, Gromon Dezső, Gulácsy Dezső, Gutenau Károly.

Hagara Viktor, Halassy Gyula, Haller Jenő gr., Hámos László, Hannibál József, Harkányi Frigyes, Harsányi József, Hegedüs Sándor, Hertelendy Béla, Hieronymi Károly, Hock János, Horváth Béla, Horváth Gyula, Horváth Tholdy Lajos gr., Huszár Károly b.

Ivankovics János, Izakovics Milán.

Janitsáry Sándor, Jellinek Arthur, Jónás Ödön, Jókai Mór, Justh György ifjabb.

Kállay Zoltán, Kajuch József, Kammerer Ernő, Kapisztóry Ferencz, Kazy János, Kégl György, Kemény Endre br., Kemény Gábor br. (két kerületben), Kemény János br., Kende Mihály, Kiss Pál, Kiszely Lehel, Koczkár Zsigmond, Konkoly Sándor, Konstantiny György, Kopácsy Árpád, Kőrösi Sándor, Kovách László, Králicz Béla, Krajtsik Ferencz, Kricsfalussy Vilmos, Kubinyi Árpád, Kubinyi György, Kudlovich Imre.

Láng Lajos, László Mihály, Latinovics Ernő, Latinovics Gábor, Latkóczy Imre, Lehoczky Egyed, Lévay Antal, Literáty Ödön, Lónyay Sándor, Luppa Péter.

Markovics Kálmán, Matlekovics Sándor, Matuska Péter, Maurer Mihály, Miklós Gyula, Mikó Árpád, Miksa Elek, Mikszáth Kálmán, Mohay Sándor, Molnár Antal, Molnár Viktor, Móricz Pál, Münnich Aurél.

Nákó Kálmán gr., Neiszidler Károly, Neppel Ferencz, Neumann Ármin, Nikolics Fedor b., Nopcsa Elek b., Novák József, Nyáry Béla b.

Ordódy Pál, Országh Sándor.

Papp Samu, Papanek Sándor, Péchy Tamás, Perényi Péter b., Perlaky Elek, Perczel Dezső, Podmaniczky Frigyes b., Pogány Károly, Probsztner Arthur, Pulszky Károly.

Rácz Athanáz, Radocza János, Rakovszky Géza, Rakovszky István, Rezey Szilvius, Rohonyi Gyula, Rohonczy Gedeon, Ronay János, Roszivál István.

Sigmond Dezső, Schober Ernő, Schwarcz Gyula, Schwicker Henrik, Simo Lajos, Sprinczer János, Smialovszky Valér, Szalay Ödön, Szapáry Gyula gr., Szathmáry György, Széchenyi Aladár gr., Széchenyi Tivadar gr., Széchenyi Jenő, Széchenyi Pál gr., Szomjas József, Szegedy Béla, Szende Béla, Szeniczey Ödön, Szentkereszty Béla br., Szerb György, Szajbély Gyula, Széll Ákos, Szilágyi István, Szitányi Bernát, Szirmay Pál, Szivák Imre, Szlávy Olivér, Szentkirályi Árpád, Szulyovszky Ignácz, Szunyogh Szabolcs, Stojacskovics Sándor.

Tarnóczy Gusztáv, Thurn-Taxis Egon herczeg, Teleki Domokos gr., Teleki Domokos gr. id., Teleki Géza gr., Teleki József gr., Teleszki Istvan, Tibád Antal, Tisza István, Tisza Kálmán, Tisza Lajos gróf, Tisza László, Torma Miklós, Trefort Ágost.

Ullmann Sándor, Urányi Imre, Urbanovszky Ernő.

Vadnay Károly, Varasdy Károly, Vargics Imre, Várady Gábor, Vay Elemér b., Véghső Gellért, Vietorisz Miklós, Visi Imre, Vizsolyi Gusztáv, Vojnits István.

Wahrmann Mór, Wasmer Adolf br., Wekerle Sándor (két kerületben), Wodianer Béla.

Zalay István, Zsámbokréty József, Zay Albert gr., Zeyk Dániel, Zeyk Károly, Zichy Jenő gr., Ziskay Antal, Zsigmondy Vilmos.

Botránykövek.

Erzsébetvárosban, Kisküküllőmegyében az egyik kormánypárti jelölttel *Reiner* Zsigmonddal, a másik kormánypárti jelölt *Dániel* Márton volt buzgó kormánypárti képviselő édekében a hatóság oly példátlan erőszakoskodásra vetemedett, a minő még a mi hirhedt választásaink történetében is páratlanul áll. Az erzsébetvárosi városi hatóság a törvénybe ütköző erőszakoskodásait a következő rendelettel kezdte meg:

Sz. 424/1887. r. k. Tekintetes dr. Reiner Zsigmond urnak! Helyben. Fölhivom önt, hogy ez alább irt hivatalnál okmányilag igazolja azt, miként választói joggal bir, — minthogy ennek megtörténteig minden választási mozgalmakat a törvény értelmében betiltok. Erzsébetváros, 1887. május hó 24. A rendőr kapitányság. Vukovics Péter s. k. rendőrkapitány. (P. H.)

Az a szép, hogy ez a jó ur, aki ezt a nevetséges rendeletet ki adta, még a „törvény értelmében“ mer beszélni.

Három év előtt a bereczki képviselőválasztás megsemmisitése alkalmából a törvényekben járatlan hatóságokat miniszteri rendelet figyelmeztette arra, hogy a képviselőjelölttől a választói jog igazolását még a választási elnöknek sem szabad követelni.

Az erzsébetvárosi rendőrkapitányság, a mely azt meri hinni, hogy a választási mozgalomra rendőrségi engedély kell, még egy más rendelettel is blamálta magát. E rendelete a következőleg szól:

Sz. 424/1887. r. k. Tisztelendő Pap István urnak. Helyben. A fáklyásmenetre kért engedély meg nem adható mindaddig mig dr. Reiner Zsigmond ur választói jogosultságát e hivatalnál okmányilag nem igazolja, valamint minden választási mozgalmakat ez ideig betiltok. Erzsébetváros, 1887. május hó 24-én. A rendőrkapitányság. Vukovics Péter s. k. rendőrkapitány.

A mit eddig követett el ez a tisztelt ur, az sulyos megtorlást kivánó nagy sérelem a polgárok választási szabadságán, de itt még meg nem álltak.

A jelölt személyes szabadságát is megsértették: *letartóztatták s fogva tartották mindaddig,* **mig a jelöltségről le nem mondott.**

Erzsébetváros polgármesterének 118/87. sz. a. kelt átirata alapján Vukovics rendőrkapitány maga elé idéztette Reiner Zsigmond képviselőjelöltet s 503. sz. a. hozott végzéssel *letartóztatta s mindaddig fogva tartotta, mig a választás napjának reggelén a képviselőjelöltségről irásban le nem mondott.*

Reiner kiszabadulva, a legközelebbi vonattal sietett távozni Muszkaországból.

A polgármester s a rendőrkapitány ellen büntető eljárást indit. Ugy a polgármester, mint a rendőrkapitány még mindig szabad lábon vannak.

Katasztrófa a Dunán.

A paksi katasztrófáról az alábbi ujabb részleteket közölhetjük:

A „halottak városá“-nak lehetne nevezni a szerencsétlen Paks, dunamelléki várost. Ha pusztitó ragály tizedelné lakosságát, vagy gyilkoló ellenséges had vonult volna rajta keresztül: nem lehetne szomorubb képe mint most van; az emberek szótalanul, lesütött fejjel, kétségbeesett arczczal járnak-kelnek, köny csillog a szemekben, hangtalan, néma fájdalom, rémület a szivekben, a melyet csak növel a látvány, ha egy-egy lassan döczögő kocsin a borzasztó katasztrófa ujabban kifogott áldozatának letakart holttestét viszik végig az utczán. A hirlapok tudósitásai nem tuloznak, sokkal nagyobb, rettentőbb a szerencsétlenség, hogy sem azt egész nagyságban leirni lehetne.

Paks hegyes-völgyes területen közvetlenül a Duna partján huzódik el, nem tartozik a rendezettebb városok közé, vannak sokkal kissebb területü csinosabb mezővárosok is az országban. Tizenegyezer főre menő lakosságának legnagyobb része katholikus, s majdnem mind kivétel nélkül jómódu és vallásos földmivelők, mesteremberek. A kalocsai Jézus szive ünnepére minden évben nagy számu hivők szoktak Paksról elzarándokolni, de talán még soha sem indultak el annyian, mint e hó 18-án Spiess János paksi apátplébános vezetése alatt. Négyszázan felül gyültek össze a bucsusok, s mint rendesen, a Paks fölött lévő révnél akartak átkelni a Dunán. A felső rév kompjai azonban épen huszárokat szállitottak át Duna-Patajra, s a zárándok csoport nem akarta bevárni mig azokkal készen lesznek a révészek, s utnak indult a Paks alsó végétől körülbelől egy órányi távolságra eső, ugynevezett biskói révhez, a hol Müller Antal kompbérlő közlekedett egy komppal, mely meglehetősen rozoga állapotban volt.

Mikor már vagy négyszázan benn voltak a kompon, az lesülyedt annyira, hogy szélei már nem látszottak ki a vizből s csupán az oldalkorlátfát lehetett látni az egész hajóból, az asszonyok kiábálni kezdettek, hogy baj lesz s a még a parton levők nem akartak beszállani. A kompbérlő azonban reájuk rivalt: „Nem kell félni, nem lesz semmi baj!“ s a plébános is biztatta a künn levőket, hogy csak szálljanak be. Nehányan ekkor még beszálltak, de voltak, a kik tanácsosnak tartották, künn maradni, ezek közt volt a paksi gyalogpostás is, a ki a hivásra azt felelte: „De már csak inkább megvárom a gőzhajót, de magukkal nem megyek, mert baj lesz ott!“ két legény pedig: Schmidt Ferencz és Stumpek Ferencz kiugrottak a kompból, mert azok is megsejtették a veszedelmet.

AZ „ELLENZÉK“ TARCÁJA.

1887. junius 22.

Diána fegyelme.

A „Dora“ szerzőjétől.

Az „Ellenzék“ számára forditotta: **Amica.**

XVI.

(Folytatás.) 29

Már most hallgasson egy kis tervemre, mely által a változás kellemetlenségét Diánára nézve enyhithetjük. Ha egyenesen megyünk Fernessbe, kénytelen vagyok Diánát mostani állásából elmozditani, és az nem volna kellemes sem nekem, sem neki; de ha előbb Londonba megyünk, és őtet oda hivjuk egész másképen menne minden. Hozzám ugy jönne mint vendégem, s a ház urnőjének találna, és ez lényeges különbséget csinálna. Nem gondolja, hogy igy jó volna?

— De igen, volt a válasz; és azt mondom, hogy ez egy igen szerencsés és jó gondolat volt édesem. S követni fogom tanácsát.

— Köszönöm, mondá a neje. Egy vagy két hétig Londonba maradhatunk. Ennyi idő alatt Diána megszokja uj helyzetét, én pedig érvényesitettem az enyémet Házam kicsiny de a legelső negyedben van; s ámbár September vége felé alig van egy lélek a fővárosban, azt hiszem, hogy az időt kellemesen töltjük el.

Ez inditványnak az lett az eredménye, hogy Cameron Péter irt a leányának, s felszólitotta, hogy september huszonnegyedikén legyen Londonba s csatlakozzék hozzája s Lady Cameronhoz.

Diána élénken kereste fel Sir Royalt, hogy tudassa vele e hirt, s véleményét kikérje.

— Még nem jönnek haza, kiáltá; és, oh, mennyire örülök azt mondani, hogy nem jönnek rögtön ide! Papa irt. Olvassa el a levelet. Azt kivánja, hogy menjek Londonba, s töltsek velük nehány hetet.

— Ez az átmenet könnyitené a helyzetet, mondá Sir Royal miután a levelet átolvasta. Ottan a változást nem érezné meg oly érzékenyen mint itthon.

— Nekem nem tetszik ez a gondolat, vallá meg Diána. Hallottam Theától emliteni, hogy házuk milyen szük és kicsi. Vajjon papának, hogy fog az Ferness után tetszeni?

Szerelmes férfi mindenütt jól találja magát, mondá Sir Royal.

És ekkor a Diána szép arczát elboritó fellegről tudta, hogy meggondolatlan szavai fájdalmat okoztak.

— Nagyon szerelmesnek tartja papámat? kérdé.

— Reméljük, hogy az, mondá Sir Royal. Én hiszem, hogy maga is sajnálná ha nem volna az. Mit mond csak az a régi nóta?

„A labdacsot megaranyozni csak a szerelem képes.“

— Ez esetben azt hiszem, hogy a megaranyozott labdacs papa, jegyzé meg Diána gunyosan. Royal, azt tanácsolja, hogy menjek?

— Igen; legjobb lesz ha elmegy; de oh Diána mennyire fogom magát nélkülözni?

— Royal, én irok magának, és mindenről tudatom a mi történik, mondá Diána. Gyakran irok: s remélem, hogy nem leszek hosszasan távol Gyülölöm még a gondolatát is; de azt hiszem, hogy el kell menni, Oh Royal, megszüntem a régi Diána lenni. A napsugár és a virágok nem birnak többé örömet adni; ugy érzem magam mint egy nyomorult elhagyott gyermek, kinek az életben minden érdeke tönkre volt téve.

— Mig én élek addig nem szabad magát elhagyottnak érezni, mondá Sir Royal. Ugy-e Diánám, maga ezt tudja?

Tudom és érzem, válaszolá Diána háláson. Hüségesebb igazabb barátja nem volt senkinek, mint maga nekem.

Én mindig az leszek édes gyermekem. Maga az én életem napfénnye.

De nem mondá el a leánynak, hogy mily sötét árnyak veszik körül.

Richárd bosszankodott e meghiváson, s nyilt lázadást tanácsolt.

— Diána, mondá, csak azt hiszik, hogy ott könnyebben megtörhetik magát; de ha én maga volnék, én nem engedném. A meghivást röviden, illedelmesen de hidegen viszszautasitanám.

Lady Colwyn sohajtva ösmerte el, hogy a létező körülmények közt legjobb lesz Diánára nézve ha atyját s mostoha anyját Londonban meglátogatja.

— Szobaleányát mindenesetre magával viszi, mondá Lady Colwyn.

Diánának eszébe sem jutott hogy a bijon házban nincsen felesleges hely.

Ladi Cameron ugy intézkedett, hogy ő és férje a Diána megérkezése előtt pár nappal térjenek haza. Thea és Evádne már ott voltak; tehát midőn Diána megérkezett, az egész családot együtt találta.

XVII.

Lady Cameronnak a bijon háza Mayfair főutczájában volt. A hely kifogástalan volt, s első férje halála után szerencsésnek tartották, hogy e házat bár mily kicsi és szük volt az, megkapta. Itt a divat és társaság kivánalmai voltak tanulmányozva minden egyébnek a kihagyásával. A közepes nagyságu ebédlő egyszerüen volt butorozva, néhány másod és harmadrangu kép volt benne; az izléssel és eleganciával butorozott salon nagyobb igényekkel biró szoba volt, s egy kis virágházra nyilt.

Volt egy reggeli szoba, egy könyvtár, nagyon kevés könyvekkel s még kevesebb világossággal. A haló szobák keskenyek voltak, és épen nem kényelmesek.

Diána egy kissé elszörnyüködött, midőn a kocsi az ajtó előtt megállott, s a ház nagyságát látta.

„Carlton kert, Mayfair“ valamivel többet s jobbat igért; a név tért és egészséges levegőt engedett sejteni. De itt sem az egyik, sem a másik nem volt feltalálható. Még jobban elbámult midőn a kis előszobát kitéglázott földjével s virágálványaival meglátta. A mint az ajtó utánna betevődött, ugy érezte, mint ha a falak összeszorulnának körülte.

— Cameron ur a könyvtárban van, s látni akarja a kisasszonyt, mondá az elibe jövő cseléd.

Diána követte.

S amint a keskeny folyóson végig ment, azt gondolta magában „Nem csuda ha mostohája a bijon házat, apró szobáival s fulasztó rekedt légkörével a pompás Fernessel akarta felcserélni!“

A következő pillanatban, de oly hirtelen hogy ő megrettent, a cseléd kinyitotta az ajtót előtte, és ő atyja előtt állott.

— Drága Diánám, kiáltá Cameron ur, örülök, hogy ismét látlak!

A leány arcza elhalványult, s tekintete szemrehányást fejezett ki. De eszébe jutott a Sir Royalnak tett igérete.

— Hogy vagy Diánám! kérdé az atyja élénken, magához vonta s megcsókolta.

Gyermekem, te elsoványodtál és halvány vagy, s kék szemeid elvesztették fényüket. És kérlek hova tüntek arczodról a mosolyok és a kis gödröcskék?

De hirtelen eszébe jutott, hogy leánya valószinüleg sokat szenvedett ő miatta — és elhallgatott.

— Azok elrejtőztek papa, mondá Diána; de előjönnek ismét. Az utazás kifárasztott.

Mi történt ezzel a leánnyal? Még a hangja is megváltozott, vidám csengése és zenéje megszünt, arczán a bánat és gond nyomai látszanak. Vajjon nem csinált-e egy rettenetes tévedést. Hát ha ez az ő házassága még sem volt olyan üdvös leányára nézve?

Kételkedni kezdett midőn Diánára nézett.

— Diána — mondá a leányt ismét gyöngéden magához vonva — te rosz szinben vagy. — Édesem, egyedül érezted magadat?

A leány arczán fájdalom vonaglás vonult el, égő könnyek tolultak szemeibe; de vissza tartóztatta azokat. Képzeletében már a jelenetet sokszor keresztül élte, s mindig méltósággal esett tul rajta. Szerette volna magát az atyja keblére vetni, ott kisirni bánatát, elmondani, hogy őt megcsalta, életét tönkre tette, hogy szerencsétlennek és elhagyottnak érzi magát, s hogy a mostoha anyjával való találkozásnak még a gondolatát is gyülöli, de fékezte felindulását, nyugodtan és hidegen állott előtte, de csak az árnyéka volt annak a szép vidám leánynak, kit nehány héttel ezelőtt elhagyott.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A kompbérlő és legényei ebben a pillanatban az evezőkkel ellökték a kompot a parttól, s az lombán megmozdult befelé. A legények ekkor evezni kezdettek, de alig tettek nehány evezőcsapást, a komp előrészén állók között nagy zsivaj keletkezett. A komp eleje ugyanis a nagy megterheltetés folytán *a viz szine alá merült,* s a különben is erős széltől felkorhácsolt hullámok végig sepertek rajta. A megriadt népség hirtelen a komp oldalára tolongott, s azt lenyomván, e pillanatban ott is betódult a viz s a komp lassan sülyedni kezdett.

Ez a pillanat idézte elő a katasztrófát.

A halálrémület orditása négyszáz ajakról megreszkettette a levegőt. Az asszonyok tolongani kezdettek, egymást lökdösték a vizbe s az apát nyugalomra intő szava elhangzott az óriási zajban. A komp *ezalatt egyre sülyedt s a viz szine alatt vitte az áramlat egyre beljebb és lefelé.*

Az apát ekkor felállott a kocsi belsejében, magasra emelte a feszületet, megáldotta a népet, aztán ledobálva magáról felső ruháját, *belevetette magát a habokba.* Müller, a kompbérlő és Bokor István a kormányos, szintén kiugrottak a kompból s uszva menekültek a partra.

Ekkor már a kompon maradtak között iszonyatos halálküzdelem folyt. A halálra rémült asszonyok, gyermekek egymásba kapaszkodva, lehetetlenné tették egymásnak a menekülését. Csakhamar óriási gomolyokba gubanczolódva bukdácsoltak a vizben, melynek az erős alszél által felkorbácsolt hullámaiba el-elmerültek, hol felbukkantak egy pillanatra, hogy aztán ismét örökre elmeriljenek.

A parton maradtak nehány perczig a rémülettől megdermedve nézték az iszonyatos képet, azután szétrohantak hirt adni a szörnyü szerencsétlenségről.

A közelben épen paksi halászok akarták kivetni a hálót, ezek eveztek oda gyorsan a sülyedő komphoz. De keveset segithettek, mert a mint csolnakjaikkal közel értek, a fuldoklók belekapaszkodtak a csónakok széleibe, s azok közül is többet felforditottak, ugy hogy nehányan a halászok közül is eltüntek a habokban.

Ezalatt a katasztrófa hire eljutott Pakra, Kalocsára s mindenünnen siettek a szerencsétlenség szinhelyére. Pakson óriási rémületet okozott a hir s egész Paks lakossága rohant le a biskói révhez. De a mentésre már későn érkeztek, addig már vége volt a küzdelemnek s csak kiki a halottját találta meg a parton.

A kompot a viz alatt áthajtotta az áramlat az uszódi partra, ott fennakadt egy nátonyra.

A kifogott hallottakat a parton egymásmellé fektették s ezek felismerése alkalmával folytak a legmegrenditőbb jelenetek.

*

Haynald biboros érsek, Bécsből Münchenbe utazva, értesült a paksi katasztrófáról s a nehány perczet, meddig a gyorsvonat Linczben áll, arra használta, hogy táviratilag ezer forintot utalványozott az áldozatok családjai számára, Girk, pécsi őrkanonok 500 frtot adományozott. A kalocsai jezsuiták táviratilag értesülvén, hogy Spiesz apát meghalt, rögtön elutaztak Paksra temetésére. A hir azonban tévesnek bizonyult, mert az apát él. Több plébános is elindult Spiesz temetésére, de visszautazott.

A gernyeszegi választás.

Junius 17 én az „Ellenzék" 135. számában egy távirat, 136 szám alatt n. aláirással, 137 számban o. z. jegy alatt közölt valótlan czikkekre módon válaszolni, mint azok irva vannak nem akarok s nem is tudok; egyedül a tényállását akarom leirni s teljesen a közvéleményre bizom a felett itéletet hozni.

Én 15. junius mint kinevezett választási elnök Marosvásárhelyt az esküt letettem, s órámat a m.-vásárhelyi városi órához igazitottam azon czélból, hogy a két nappal később tartandó választás alkalmával az időben tévedés ne legyen.

Ezen órával mentem 17-én Gernyeszegre, a hol pont 8 órakor a választást megnyitottnak nyilvánitottam. Ekkor választási alelnök tőtisztelendő Riskó László urat, választási jegyző Hajdu Elek urat fölkértem óráik előmutatására s mindhármunk órája talált; ekdor jött a katonaság parancsnoka, Beincz János százados ur, ezen urat is felkértem mutatná meg óráját, ezen óra is a többiekkel perczre talált.

Az iskolaházban lakó tanitó óráját is megnéztem, de miután ez egy egész órával késett számbavehető nem volt, annyival is inkább, mert tulajdonosa előre kijelentette, hogy az nagyon késni szokott.

Ezen órák szerint 8 órakor meg lévén nyitva a választás, Gróf Lázár Jenő bizalmi férfiai tiszteletes Henter Pál ur és Hadriger Albert urak jelentkeztek s a jelölést irásban átadták. — 8 óra 30 perczkor Henter Pál ur figyelmeztetett, hogy a félóra eltelt; — én kértem várakozásra, — később megint figyelmeztettem az órára, ekkor háromnegyed kilenczre a választási törvény 71. §. rendelete szerint gróf Lázár Jenőt mint egyedüli jelöltet kötelességem volt képviselőnek kikiáltani, s midőn erre a jelenlevők éljenzése elhangzott, alig egy pár percz mulva, egy egyén kit nem ösmerek egy irományt akart nékem átadni, mondván, hogy ez a Berzenczei István jelölése, mit elfogadnom már nem volt többé szabad.

A jegyzővel a jegyzőkönyv felvételéhez akartam fogni midőn Berzenczei ur megjelent, kérdi mi történt?

Én nékie elmondtam a történteket, őt nyomban követte Gálffy Sándor s óráját zsebéből kivonva azt nékem megmutatta, melyen szintén fél kilenczre 10 perczcel elvolt mulva, mire őt figyelmeztetvén azt felelte, hogy nem kell a törvényt oly szigoruan venni.

Ezután jött Deák György magyar-bölkényi lakos, Berzenczei főkortese és 300 választó nevében kérte a szavazást, a mi megadható nem volt.

A jegyzőkönyv megirása után 10 órakor Gernyeszeget az egész választóbizottság elhagyta.

Ez a valódi tényállás, itéljen felette a közvélemény.

Ha hibáztam az volt hibám, hogy háromnegyed és nem rögtön fél kilencz után kiáltattam ki gróf Lázár Jenőt képviselőnek.

Az elősorolt czikkekben felemlittetik a katonák miképeni alkalmazása, igaz, hogy husz katona volt közvetlen a választási helyiség körül azon czélból, hogy a a két fél megjelenő embereit egymástól elválassza, de nem hogy engemet őrizzenek, sem pedig, hogy a választókra pressiót gyakoroltassak s erre pedig nagy szükség volt, mert Berzenczey kortesei a gróf Lázár Jenő választóit a választást megelőző napon megjelenésük esetére megverés és agyonütéssel fenyegették és ijesztgették; mi abból is kitűnik, hogy a petelei választók csak azután jöttek el, miután biztositva voltak a katonai fedezetről — és ennek következtében a rend fenntartásáról. De nemcsak a peteleiek, hanem az egész görgényvidéki románok rémitve voltak és csak hosszas kapaczitáczió után voltak reá birhatók, hogy eljöjjenek. Ez nékem be lévén jelentve, kötelességem volt eleve intézkedni — az esetleges összeütközést megakadályozni.

Hogy ezen intézkedésem nem volt indokolatlan, bizonyitja azon körülmény is, hogy Berzenczei erdő csinádi választói a helyett, hogy Gernyeszegről rendes utjokon mentek volna haza Csinádra, elmentek Körtefája felé s ottan a falu végén a gabonákban megbujva a gróf Lázár Jenő Jobbágytelki választóit hazamenet kövekkel kezdették dobálni és azokból többet erősen megsebeztek és Bala János választót agyon is dobták, hogy az még a szekérben meg is halt.

Magam is az O. Z. aláirással ellátott czikk szavaival elmondhatom. „Hát szabad é a nép jogait igy terrorizálni" végre ha n — és O. Z. urak oly barátjai a népjognak miért nem tették neveiket nyiltan czikkeik alá?

A fenntebbiekben a valódi tényállást ujból bátor vagyok a józan közvélemény itélete alá terjeszteni, mely előtt meghajlok.

Legyen még megemlitve, hogy gróf Lázár Jenő csakugyan eljött később, mikor már kikiáltatása megvolt és kért engem, hogy a 71 §. mellőzésével kezdessem meg a választást, de én mint felesküdt elnök kénytelen voltam ezt megtagadni.

Egyuttal azt is kijelentem, hogy a nyilvánosság előtt elrejtőzött nevü emberekkel többé polémiába nem bocsátkozom.

A tisztelt szerkesztő ur igazságszeretetében bizva kérem ezen czikket becses lapjában közölni. Radnotfája 1887 junius 20-án.*)

Matskási Ferencz.

*) A gernyeszegi választás ügyét ezen közleménnyel teljesen befejezettnek tekintjük lapunk terén. Azt konstatálni, hogy miként tartatott meg a törvény, az igazolási eljárás feladata lesz. E tárgyban kaptunk helyreigazitó sorokat gróf Lázár Jenö urtól is, de azok közreadása a választási elnök ur nyilatkozata után fölöslegessé vált. Szerkesztő.

A nagy ünnepély.

Ugy hallom, hogy Pál-Péter napján nagy ünnepélyességek szinhelye lesz Kolozsvár. A megválasztott képviselők fogják átvenni e napon mandatumaikat. Az ünnepélyek sorrendjét Finály Henrik, Gámán Zsigmond, Dobál Antal, Szász Domokos, Kondász Ferencz, Gajzágó István, báró Jósika Sámuel, Bogdán István és szászvárosi Szász András, mint a kormánypárt czeremonialis nagy mesterei, ekként állapitották meg.

Sigmond Dezső egy teherszállitó vonaton Hegedüs elébe megy B.-Hunyadig, s ott egyenkint bemutatja a mészáros társulatnak Bécsbe inditott marháit, melyeknek az a kiváló érdemük van, hogy mindnyájan az ő moslékján hiztak meg. — Hegedüs konstatálja a szabadelvü párt nagy haladását.

Indulás B.-Hunyadról reggeli 10 órakor és megérkezés Kolozsvárra az osztrák állam-vasút egy külön sleeping-carján, mely sóvirágból fűzött lilaszin girlántokkal van feldiszitve, déli 12 órakor.

Diszbevonulás a fötérre. Zászló helyett minden kormánypárti választó ablakában egy sótörő mozsár. A banderiumot nyolcz gyermek alkotja, szájukban sippal, s kezükben sósperecz-rudakkal. A beszédek után lősösdit osztanak ki a választók közt.

Diszebéd a szamosfalvi sósfürdő helyiségeiben. Asztal és pad Marosujvárról hozva tömör kősódarabokból. Menu: Sóskaleves, sóshering, sósugorka, sósperecz, sóskifli, sóbafőtt, sódar. Italok: sósborszesz és budai keserüviz glaubersóval.

Innen kivonulás a sóskúthoz. A szüzgulya hymnuszt énekel. Ifju Nagy János sóbálványokat farag; a felhőből sósav permetez alá; a kútat finánczok állják körül. Nagy Béla nemes türelemre inti a város csordáját.; egy tolakodó ökröt megbefundolnak sóegyedárusági tilalom áthágása miatt; egy hetvenkedő bikaborjut rendreutasit Súgár a termetes irnok; Finály értekezést tart a sójegeczekről s két adomát mond a parajdi sóbányáról. Szentkovics Márton, mint a város tiszteletbeli közgazdasági referense elmélkedik a konyhasóról, mint a földmivelés emelkedésének fontos tényezőjéről. Szász Béla fitogtat egy darab *attikai sót,* de biz arról kisül, hogy csak közönséges *marhasó.*

Szász Domokos, miközben fölkent homlokáról sóscseppek gyöngyöznek alá, fölszenteli a sóskútat és átadja a baromcsordának.

J. K.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, junius 22.

— **Kinevezések.** A király ő felsége *Gross* Sámuel hátszegi járásbirósági albirónak a nagy-szebeni járásbirósághoz kért áthelyeztetését jóváhagyta és a nagyszebeni járásbirósághoz *Dörner* Károly ottani törvényszéki jegyzőt, a medgyesi járásbirósághoz pedig: *Buday* Gábor erzsébetvárosi törvényszéki aljegyzőt nevezte ki.

— **Geologusok Erdélyben.** A nyári nagyszünidő folyamán Erdély több részében geologiai kutatások fognak eszközöltetni. Dr. Koch Antal kolozsvári, dr. Lóczy Lajos budapesti egyetemi tanárok Szolnok Doboka, Kolozs, Torda-Aranyos megyék területeit fogják átkutatni geologiai felvételek czéljából.

— **A honvédség szállitásai.** A brassói kereskedelmi- és iparegyesület előterjesztést tett a honvédelmi miniszterhez a Bernfeld- féle szerződés felmondása tárgyában. E felterjesztés alapján a miniszter e hó 28-án reggeli 10 órára értekezletet hivott egybe Bpestre, melyhez a brassói kereskedelmi és iparegyesület részéről Königes János elnököt s Sztserényi József titkárt hivta meg.

— **A maros-vásárhelyi** ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, hogy Kozma Endre m.-vásárhelyi ügyvéd, elhalálozása folytán, a kamara lajstromából kitörültetett, s irodája részére a halaszthatlan teendők teljesitésére dr. Láni Oszkár rendeltetett ki gondnokul.

— **A boszu.** Véres verekedés játszódott le hétfőn Pozsonyban Gyomlay Oszkár, Esztergomból való mesterlegény, este 7 óra tájban nyilt utczán rá lőtt volt mesterének Thier Ferencz kárpitosnak a feleségére. A lövés az asszonyt arczban találta és sulyosan megsebesitette. Gyomlay erre, mielőtt megakadályozhatták volna, sziven lőtte magát és szörnyet halt. A véres tett inditó oka bosszu volt, mert Gyomlayt mestere elbocsátotta a szolgálatból.

— **Tűz Brassóban.** Hétfőn éjjel 12 órakor az ó brassói tüzérlaktanya mellett lakó Gusbeth János telkén tüz ütött ki, mely alkalommal több gazdasági épület égett le. A tüzoltók gyorsan eleltották a tüzet.

— **Uj távíró állomás.** Magyar-Láposon (Szolnok-Doboka m.) postával egyesitett uj távíró állomás nyittatott meg korlátolt napi szolgálattal.

— **Halálozás.** A hozzánk beküldött gyászjelentés szerint Pál Rezső sz.-udvarhelyi pénzügyi fogalmazó, a megye t. főjegyzője, megye bizottsági tag, tevékeny életének 65-ik évében e hó 19-én meghalt. Elhunytáról a megyei adófelügyelő is külön gyászjelentést adott ki. Temetése nagy részvét mellett tegnap történt meg.

— **Szilágyi Virgil** volt országgyülési képviselő és földbirtokos a Székely-Udvarhely városi „Maria-Valéria" nevet viselő gyermekkert javára készpénzben kétezer forintot adományozni sziveskedett. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter illetőnek elismerő köszönetét fejezte ki.

— **Váljunk el.** A Köln. Ztg nak irják Belgrádból a következőket: Itt széltiben suttogják, hogy a miniszterváltozást Milán királynak az a kivánsága okozta, hogy a nejétől el akar válni, a miben Risztics állitólag a segitségére lesz. A kölni ujság értesülését érdekesen egészíti ki és magyarázza egy berlini távirat, mely ezeket mondja: Szerbiában a helyzet igen komoly, nemcsak a politikai változás miatt, hanem a király állapota miatt is. A király néha ijesztően izgatott; azt mondják, hogy sok szeszes ital élvezetétől és más tulságos élvezetektől. Katasztrófától tartanak. A nép rendkivül ragaszkodik hozzá, valamint a királynéhoz s a trónörököshöz is. Oly eshetőségeket emlegetnek, a melyek miatt a királyné s a trónörökös esetleg nemsokára visszatérnek.

— **Kis hirek.** Nagy árviz volt nyugoti Gácsországban, hol a San folyó roppantul megáradt és a viztömegek máris nagy károkat okoztak. — Életveszélyesen megsebesitette Umrich Antal gabnakereskedőt königrätzi utjában, Krecsek asztalos; készpénzét elrabolta. — Dünkirchen közelében a Bukau és Belandre hajók összeütköztek. — Mindkét hajó elsülyedt, de a legénység megmenekült. — — Genuában egy embert elfogtak, a ki egy kettős fedelü bőröndbe pokol gépeket ekart becsempészni és állitólag az angol „Colussus" pánczélhajót akarta ezekkel a levegőbe röpiteni. — Filadelfiában a Champtain gőzös kigyuladt és elégett. A hajón 6 utas és 18 matróz volt, kik közül 10 a vizbe fult. — Dom Pedro braziliai császár f. hó 14 én Rio de Faneiroban hajóra kél és Európába jön, hogy Vichyben vagy Karlsbadban gyógyittassa magát. — Nihilista összeesküvés miatt a mult hét folyamán 45 egyetemi hallgatót tartóztattak le Pétervárott. — Az angol királynő, kinek jubileumi ünnepélyére nagyban folynak az előkészületek. Hétfőn érkezett Londonba, hol sürü néptömeg várta és lelkesen megéljenezte. — Bécsben egy Rémy Lajos nevü magyar ember a napokban anyagi zavarai s folytonos betegeskedései miatt való elkeseredésében öngyilkosságot követett el.

VÁROSI HIREK.

— **A képviselő ur estélye.** *Sigmond* Dezső Kolozsvár város képviselője tegnap pártja oszlopos férfiainak tiszteletére estelyt adott. Az első osztályu asztali és esemege borok jóizü fogyasztása után a kedvre hangolt társaság tagjai közül többen felköszöntöt mondottak, melyben a **sóskútak** történelmi és politikai *jelentőségét* és nemzetgazdaszati *becsét* hangsulyoztak. A vidám társaság az éjféli órákban teljes rendben oszlott el.

— **A muzeumegylet** történettudományi szakosztálya tegnap délután tartotta meg ülését az egyetemi épület 8. sz. tantermében. Elsőnek Dr. Schilling Lajos olvasta fel: „Az egyptomiak vallásáról" cz. értekezését, mely ugy theologiai, mint historiai becses tartalmanál fogva állandó figyelem tárgya volt s végén lelkesen megéljenezték a felolvasó tanár urat. Második és utolsó tárgya az ülésnek Dr. Gergely Samu értekezése volt: „A visszacsatolási kamarák 1679—1683" czimmel, melyet dr. Hegedüs István titkár olvasott fel. Az ülésen az eső miatt kevés tag jelent meg.

— **A felsőbb leányiskola** zárünnepe tegnap délután 4 órakor volt az intézet belmagyar utczai nagytermében. Daczára a szakadó esőnek szép közönség gyült egybe szülők és tanügybarátokból. A bezaró beszédet Szász B. a felügyelő biz. elnöke tartotta teljes megelégedéssel szólva az évi eredményről s buzditva az intézetben maradókat folytonos előhaladásra. Végül De Gerando Antonina az intézet igazgatónéjához intézett köszönet szavakat a lelkes és buzgó vezetésért A jutalmak kiosztása után ért véget az ünepély.

— **A nőipariskola** vizsgálatára, mely f. hó 26-an (Vasárnap) d. u. fél 4 órakor veszi kezdetét ujolag felhivjuk Kolozsvár szebbik felének figyelmét. Az intézet az utóbbi időben, kivált László Józsefné kitünő felügyelete alatt szép virágzásnak indult. A munkakiállitáson (az intézet helyiségében) oly eredményről fog a látogató közönség személyesen meggyőződni, mely méltó jogczimet ád ez intézetnek arra, hogy felkaroljuk. A nemesitett müizlést nem lehet eléggé terjeszteni a mi magyar társadalmunkban. E nemesitett müizlés terjesztése körül ez intézetnek oroszlánrésze van. Látogassa meg a közönség a vizsgálatot, hogy az intézet beszéljen önmagáért?

— **Urschitz Anna** gyermekkertésznőnek ez év február havában alapitott Kisdedóvó intézetében a vizsgálat e hó 26-án d. u. 3 órakor tartatik meg. Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy ez intézetben ezáltal szünidő nem tartatik s a gyermekek beiratása még mindig eszközölhető.

— **A kolozsvári ág. h.** ev. ellemi isk. f. évi zárvizsgálatai folyó hó 26, 27 és 28-án fognak megtartatni. Mely alkalomból az érdeklődőknek tudomására kivánom hozni, hogy jelzett napokon a szóbeli vizsgák a templomban eszközöltetnek, mig a női-kézimunkakiállitás az iskola-épületben lesz, ugyancsak a jelzett napokon. — Vizsgálat lesz: 26-án d. u. 3—6 ó. az I-ső vegyes. — 27-én d. e. 9—12 ó. a II-ik vegyes és III-ik leány oszt. — 27 d. u. 3—6 a IV—VI leány oszt. — 28-án d. e. 9—12 ó. a III és IV fiu osztályoknak. Turcsányi Gyula igazgató.

— **Az ev. ref. collegium** évzáró ünnepélyét f. hó 24 én, pénteken d. u. 4 órakor tartja a főiskola nagy termében. Azután 3 napig az érettségi szóbeli vizsgálatokat tartják meg, melynek eredményét f. hó 28-án d. e. tudatják az ifjakkal.

— **Halálozás.** Alólirottak megszomorodott szivvel tudatják, hogy a szerető gyöngéd férj, illetőleg hü testvér, sógor és rokon **Horváth Miklós,** helybeli kereskedő, folyó év junius hó 20-án délelőtt 11 órakor, életének 59-ik és boldog házassága 19-ik évében, a haldoklók szentségeinek áhitatos felvételével hosszas szenvedés után megszünt élni. Hült tetemeit ma d. u. 4 órakor, a róm. kath. szertatás szerint helyezték örök nyugalomra. A béke angyala lebegjen sirja felett! Horváth Miklósné, szül. almánfalvi Nemessányi Józéfa, mint bánatos özvegy. Horváth Alojzia, férje Huszka József és gyermekei; Nemessányi Anna, férje Turótzi Lajos és gyermekei; Nemessányi Teréz, férje Hirschfeld György és gyermekei; Nemessányi Kata, férje K. Biasini Sándor és gyermekei, mint a megboldogultnak édés testvére, sógorai és sógornői.

— **Értesités.** Van szerencsém értesiteni azon tisztelt szülőket, kik a most bekövetkező szünidő tartamára gyermekeik mellé nevelőket, correpetitorokat óhajtanak alkalmazni, hogy ez ügyben utbaigazitó felvilágositást az egyetemi középiskolai tanárjelöltek segélyegyletének elnökségénél (Torony utcza 1. sz.) nyerhetnek. Fölkel Béla, a segélyegyesület szünidei elnöke.

Legujabb.

Szilágysomlyó, junius 21. esti 7 ó.

A ma megejtett választáson Báró Bánffy György mérsékelt ellenzéki, Gaál János függetlenségi ellenében szavazat többséggel képviselőül megválasztatott.

Budapest, junius 22. déli 12 ó.

Kormánypártiak:

Szirákon: Hanzély László.
Nagybecskereken: Demko Pál.
Zilahon: Lőrinczy György.

Függetlenségiek:

Szoboszlón: Györy Elek.
Nádudvaron: Papp Elek.
Tasnádon: Szadovszky József.
Gyulán: Hajosy Ottó.

Antiszemita:

Nánáson: Onody Géza.

KÖZGAZDASÁG.

Kolotaszeg, 1887. junius hó.

A lezajlott választások után jól esik felemlitenem egy oly tényt, melyben a gazdák helyzete javitásának csirája fődözhető fel.

A „Gazdák és Iparosok" átalános hitelszövetkezete Kolozsmegyében fekvő Nagy és Kis-Kapuson egy ügyvivőséget létesitett Novák Bogdán ur — az igazgatóság által az erdélyi részekben a fioktelepek és ügyvivőségek szervezésére kiküldött képviselője kezdeményezése és a nép lelkes felkarolása mellett 100 darab 20 frtos részjegyet, melyet 200 hét alatt kell befizetni, 76 földmivelő kis gazda, kereskedő, földbirtokos, rövid 10 nap alatt alairt, és jun. 19-én szervezkedtek is Nagy-Kapuson, megválasztván titkárnak Szilágyi Janost, ellenőrnek ifj. Azbey Lászlót, pénztárnoknak ifj. Benedek Sándort.

Az ügyvivőség 1887. jul. 1-én kezdi meg működését.

Csendben, minden zaj nélkül alakult meg az 1886-ik év elején a „Gazdák és Iparosok általános hitelszövetkezete" Budapesten, mely Magyarországnak majdnem 500-at tevő pénzintézete közül egyedül vállalkozott a vidéken fioktelepei és ügyvivőségei felállitásával módot nyujtani a községek tizezrei, és a nép millióinak, takarékoskodni, ez által tőkét gyüjteni, vagyonosodni a létért való — és az állam óriási pénzáldozatot követelő fentartása — a kormánynak pedig a földmivelő, iparos, kereskedők érdekeik megóvásánál tanusitott erélytelen gyámoltalanságával annyira megnehezitett küzdelmében.

Nagy reményeket kötöttünk volt mi, itt, künn az apró községekben a „Kisbirtokosok Földhitelintézetéhez" főleg, miután minden községre ra lett parancsolva kisebb-nagyobb alapitványok tétele; nem hittük, hogy e pénzintézet igérete szerint apró ügyvivőségekkel be nem hálozza az egész országot.

Nagyot csalódtunk. Az ő minimum 300 frtos kölcsöneinek a kisebb gazdák és iparosok nagy tömege semmi hasznát nem veszi.

Hanem végre, valahára felettünk is kitisztult az ég, megalakult a „Gazdák és Iparosok Hitelszövetkezete."

Lelkész és tanitó urak itt az erdélyi részekben karolják fel az elébb emlitett szövetkezetet, terjesszék ennek áldást hozó eszméjét a szószékről és künn a nép között, áljanak a **mozgalom** élére, szervezzenek ügyvivőséget minden 4-ik faluban, és az erők óriási tömöritésével tegyék a szövetkezetet oly hatalmassá, hogy sikerüljön a városokban elvonult, bizalmatlanná, gyümölcsözetlenné tett millió forintokra menő tőkepénzt — mintegy áldásteljes csatornán, eredeti helyére, a nép közé vissza szivárogtatni.

Ifj. Benedek Sándor.

A tőzsdéről.

Budapest, jun 21.

Gabonaüzlet. Buzában ma gyér volt ugyan a kinálat, de a vételkedv is korlátolt maradt s igy az irányzat ismét nyugodtabb lett.

Mintegy 15000 mázsa kelt el, csak nagy nehezen tartván meg a tegnapi árakat. Más magvakban igen gyönge volt a forgalom. Rozs nyugodt, árpa és zab lanyha, tengeri szilárd volt.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS
BARTHA MIKLÓS.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

HIRDETÉSEK.

Eladó házas-telek kerttel.

KOLOZSVÁRT

külmonostor-utcza 65. szám alatti telek,

nagy gyümölcsös kerttel,

mely a Szamosig rug,

a legszebb helyen, a sétatéri tó őrházával szemben — e l a d ó.

Értekezhetni ugyanott **Pápay Sámuellel.**

(1—3)

7500 meter legjobb mosó **Karton** és **Toalok, nyári szőrruhaszövetek,** áttört és sima, több szinekben; brochirozott **Etamin-szövetek,** eddig **1** frt **10** kr., most **70** kr méterenként, (110 c. széles.)

100 darab fekete és szines **napernyők, 200** darab igen szép **fécherek** leszállitott áron.

Női fehérnemük, kötények, czipők, miederek, nyári keztyük, harisnyák, 175-féle egészen uj, rüschek, csipkék, szallagok, béllésnémük, ruhadiszek és még igen sokféle czikkek legolcsóbban és legnagyobb választékban kaphatók

Orelli Hugónál

456. (2—x) **Belhid-utcza 7. szám.**

Arany ezüst óra lánczok.

Babos Sándor

órás Kolozvártt.

Szinházi és táv- látcsövek, hévmérők, időjelzők.

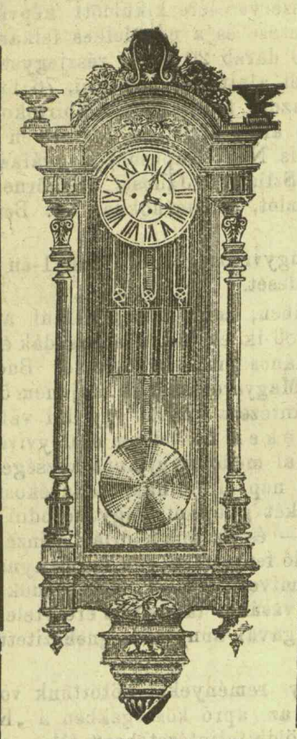

Ajánlja már 25 év óta fennálló s jó hirnévnek örvendő, dusan felszerelt

óra nagy raktárát

és

látszerészeti műszereit,

tetemesen leszállitott árak melett.

Különösen ajánlom a most külföldön tett utazásom alkalmakor készpénzzel jutányos áron vásárolt valódi **genfi arany, ezüst férfi és női óráimat.**

Azonkivül ajánlom egy külföldi hirneves gyárból való minden nemü **látszerészeti eszközeimet.**

Mindennemü **óra és látszerészeti** eszközök pontos és szolid javitásait elvállalom a legjutányosabb árért.

Minden eladott és javitott óráért **két évi kezességet vállalok.**

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Gor-csövek, orrcsiptetők, szemüvegek,

Egy jó órás segéd foglakozást nyerhet.

Két évi jótállás.

JURYTAG BUDAPESTEN 1885.

MATUTSEK JÓZSEF

Kolozsvártt, főtér 17. sz.

21 ÉV ÓTA FENÁLLÓ CZIPESZ ÜZLETE.

Ajánlja minden idényre dusan ellátott

férfi-, női- és gyermek lábbeli

477 (40—*) **nagy raktárát.**

Megrendelések a legujabb divat szerint jó tartós anyagból,

jutányos ár ban lehető gyorsan és pontosan teljesittetnek

Vidéki megrendelés beküldött mertékek esetleg viselt lábbeli minta utá teljesittetnek.

Folyékony

GLYCERIN-CRÉME,

Kielhausertől Gráczban.

A folyékony glycerin-créme sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nem csak **simábbá** és **finomabbá** teszik, hanem annak **fiatalos frisseségét** fönntartják. Óvszer a **levegő, szél** és **nap befolyása ellen,** eltávolitja a **szeplőt, napsütést** és minden hasonló **arcztisztátlanságot.** Egy üveg ára 1 frt.

Legfinomabb glycerin-szappan,

glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt és a finom pipere szappan minden kivánt előnyeivel bir. Darabja **kék papirban** 35 krajczár.

PÁRISI HÖLGYPOR,

a bőrnek leggyengédebb fehér szint ad és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél, ugy férfiaknál is bor tválás után nagy kedveltségnek örvend. — **Egy doboz ára 50 kr.,** fehér, rózsaszin és sárga (Rachel).

TISCHLER V.

illatszer- és különlegességek üzletében Kolozsvártt.

Hamisitott **hölgypor**-tól és **glycerin-créme**-től óvakodni tessék! Csak az tekintendő valódinak, melynek dobozán, valamint használati utasitásán a mellékelt védjegy van.

(2—4)

Huzás már Holnapután!

KINCSEM sorsjegy á 1 ft. | **11 sorsjegy csak 10 ft.**

(36—x) 353.

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft.

10.000 ft. 5000 ft. 20% levon. ‖ 4875 pénz-nyeremény.

Kincsem-Sorsjegyek kaphatók

a magy. lovaregylet sorsjegy-irodájában: Budapesten, váci-utca 6. sz.

ELADÓ HÁZASTELEK.

KOLOZSVÁRTT,

a nagy-utczában 95. sz. alatt,

a vasuti indóház szomszédságában levő

házas-telek

eladó.

ÉRTEKEZHETNI:

Kőváry Mihály ügyvédnél Kolozsvártt.

462. (2—3)

Legujabb női pipere-üzlet

HOFER M. JÓZSEF

Kolozsvártt, a főtéren, Szathmáry-féle házban.

Személyesen tett b é c s i b e v á s á r l á s i u t a m b ó l h a z a t é r v e, van szerencsém a n é. közönség becses tudomására juttatni, hogy üzletemet egészen a **legujabb divat szerint**

BEL- és KÜLFÖLDI árukkal

gazdagon elláttam.

Midőn a beállott idény alkalmával **nagy** választékban diszitett és diszitetlen **kalapokat, kalapformákat,** ahoz tartozó **kelméket,** mindenféle **csipkék** és **csipke-szöveteket, selyem szalagokat** a legujabb divat szerint, német és franczia **virágokat, menyasszonyi czikkeket, fejkötőket, miedereket, glacé** és **svéd kesztyüket,** napernyőket, **nyak-** és **ruha-gyöngydiszeket, legyezőket, szinházi** és **sirkaszorukat, rüsseket, gallérokat** és **kézelőket** ajánlok, elvállalok szakmámba vágó **minden diszitést** és kérem a nagyrabecsült közönség becses látogatását, hogy alkalmam legyen bebizonyithatni, miszerint i. t. vevőim érdekét o l c s ó és p o n t o s szolgálatommal szem előtt tartom. — Végül van szerencsém előre is jelezni, hogy **junius közepe felé** üzletemet megnagyitva és igen tisztelt vevőim kényelmére DOBÁL IZSÁKNÉ házához helyezem át, hol a helyiség nagy terjedelme lehetővé teszi a legpontosabb kiszolgálást.

361. (12—x) Kiváló tisztelettel **HOFER M. JÓZSEF.**

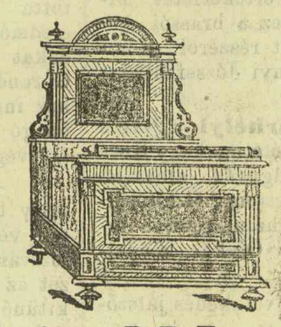

Duchony János

első és legnagyobb

butorraktára

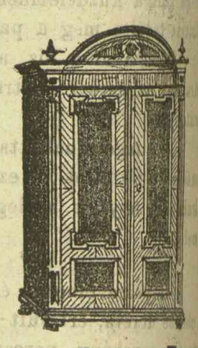

Kolozsvárt, bel-monostor utcza Redout épület 26. sz.

Ajánlja a n. é. közönségnek a legujabb divat szerint és a legmagasabb igényeknek megfelelően a legizlésesebb **KÁRPITOS** munkával valamint mindenféle nagyságu arany diófakeretü

toilette-, fali- és álló-tükrökkel

látott ujonan, dusan berendezett raktárát, mely minden tekintetben a fővárosok legnagyobb butorraktáraikkal is bármikor versenyt állhat és feleslegessé teszi, hogy a n. é. közönség igényeit Budapesten avagy Bécsben tettemes költség mellett elégitse ki, köztudomásu lévén, hogy ugy izlés, mint csinosság és tartósság valamint olcsóságra nézve, a nála készült munka mindig győztes versenyt állott. Bátorkodik továbbá egyuttal a n. é, közönség becses figyelmét a saját gyártmányu valamint a magyar hazai ipar fejlesztése és támogatása czéljából legalkalmasabb butorokra nemkülönben a minden fajtáju bel- és külföldi **szőnyegek, ágy-** és **asztaltakarókra** is felhivni.

Teljes kelengye kiállitások igen kedvező feltételek mellett vállaltattnak el.

Ócska butorok a mai divat szerint legizlésesebben, gyorsan és pontosan átalakitattnak nemkülönben elvállaltattnak minden **női himzés munkák** a legizlésesebb montirozás végett igen **jutányos árak mellett.**

A n. é közönségnek eddig tanusitott pártfogását és támogatását továbbra is kérve maradok tisztelettel

450. (4—x) **DUCHONY JÁNOS.**

---

420. (6—x)

Hol lehet legolcsóbban vásárolni?

SZABÓ FERENCZ

üzletében, főtér, báró Szentkereszty-féle ház.

Férfi posztókalapok nagy raktára. **Férfi czipők,** kitünő jó minőségüek, gyári árakban, 4 frt 60 krtól 6 frt 30 krig. **Utazó-, lovagló** és **vadász-felszerelvények** nagy választékban. **Vadászfegyverek, szobafegyverek, revolverek** választékban. **Fegyvertöltények** minden nagyságban, üresen vagy rendeletre töltve. **Gummi eső-köpenyegek,** a legolcsóbb árakban, 6 frttól. **Esőtartók,** selyem, szőr, gyapot, legujabbak olcsó árakban. **Sétapálczák,** igen szép és nagy választékban, jutányos árakban. **Illatszerek,** franczia, angol és német gyártmányuak. Pipere mosdó-eczetek. Rizsporok, jó minőségüek, igen nagy választékban. Mosdó-szappanok, a legelső gyárak készitményei. Ruha illatozó porok, Esbouquet, rezeda, ibolya stb. boritékban vagy zacskókban, angol és német gyártmányuak. Bajuszpedrők, hazai és német gyártmányuak, nagy választékban. Hajkenő olajok (illatosak). Haj- és szakálfestő szerek, fogpor és fog-pépek. **Ruhakefék,** hajkefék, fog- és körömkefék nagy választékban.

A FÜRDŐ-IDÉNYRE:

Kézi kofferek, utazó faládák a legjutányosabb árakban. Kisebb és nagyobb berendezett **dobozok** és **gyöngytáskák, uti-** és mosdó-szerelmények. A legfinomabb **mosdó-szivacsok** és **dörzs-keztyük** nagy választékban Szabadba alkalmazható **hintaágyak** legolcsóbb árakban. **Gummi labdák** igen nagy választékban. **Kard-** és **karika-játékok,** gyermekek és felnőttek számára igen ajánlatos tavaszi és nyári mulattató játék.

A fent elősorolt tárgyakon kivül számtalan czikkeim igen szép választékban vannak, s mindezeket oly jutányos árak mellett árusitom, hogy kizár minden végeladás czimü versenyt, czélom szolid olcsó árak mellett forgalmat eszközölni.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK.

Nyomatott Magyary Mihály könyvnyomdájában Kolozsvártt, bel-közép utcza 33. sz.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.